

AI-SÖKVERKTYG OCH TRADITIONELLA DATABASER: A MARRIAGE MADE IN HEAVEN?

**NÄTVERKSTRÄFF KTH 27-28/11 2025:
FORSKNINGSBIBLIOTEKENS PEDAGOGISKA ROLL**

**Magnus Olsson, Umeå Universitetsbibliotek
magnus.olsson@umu.se**

UMEÅ UNIVERSITY

BAKGRUND

- Över en tredjedel av svenska studenter använder regelbundet ChatGPT
- Användandet av andra AI chatbottar är ovanligt
- “the urgent need for educators and educational institutions to adapt education to this new situation and find ways to address the potentials and challenges connected to this technology.”

Källa: Stöhr, C., Ou, A. W., & Malmström, H. (2024). Perceptions and usage of AI chatbots among students in higher education across genders, academic levels and fields of study. *Computers and Education. Artificial Intelligence*, 7, Article 100259. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100259>

VID INFORMATIONSSÖKNING HAR STUDENTER OFTA FRÅGOR KRING...

- uppsatsämne
- frågeställningar
- sökord
- söksträngar
- kedjesökning (referenser/citeringar)

Dialog med uppsatsansvariga för nationalekonomi, statsvetenskap/freds- och konfliktstudier och psykologprogrammet om hur vi kan utveckla informationssökning för studenter som skriver examensarbete

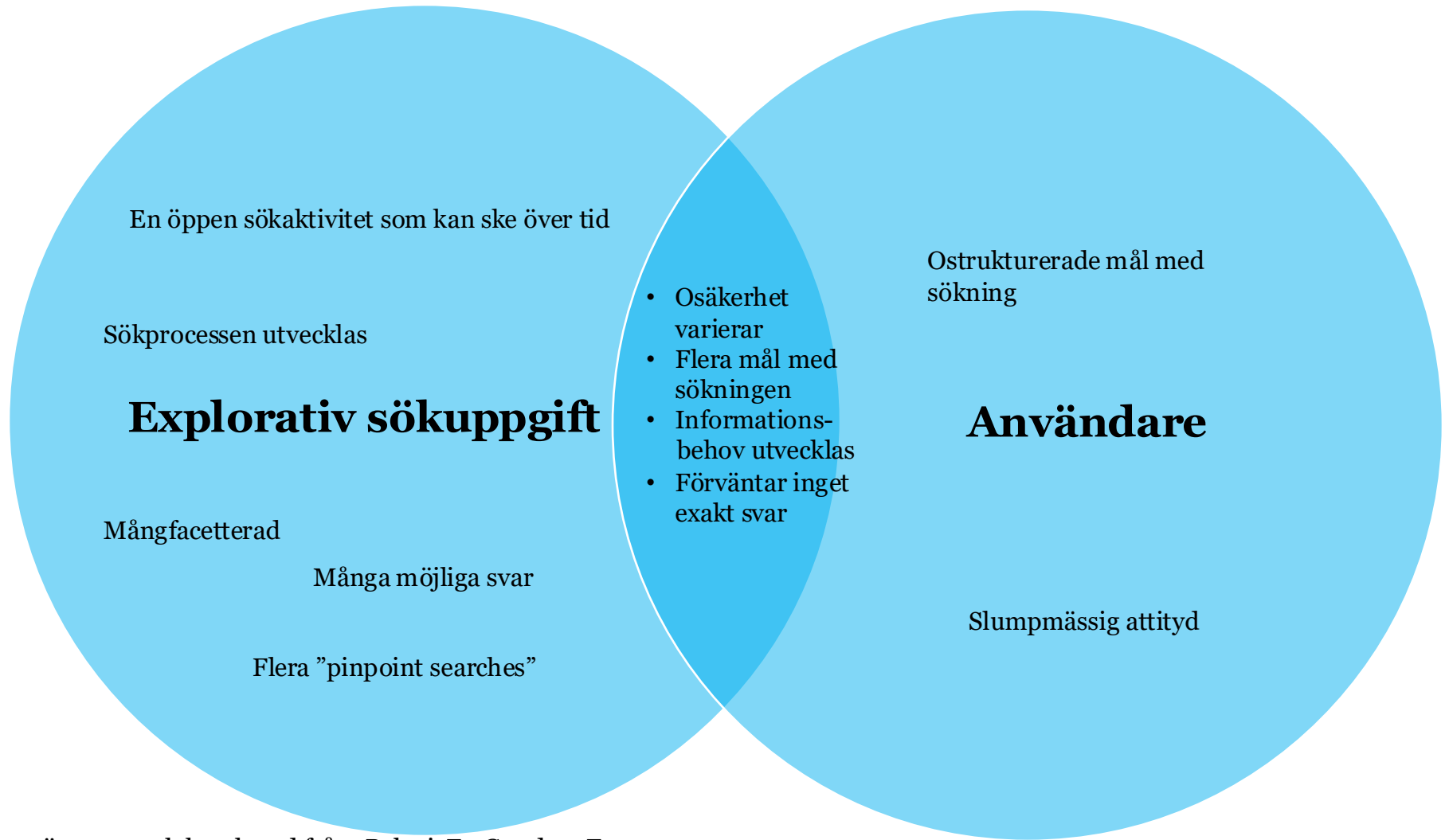

PEDAGOGISK IDÉ

Går det att hitta ett upplägg där AI-verktyg och databaser kompletterar och stödjer varandra och hjälper till att stärka studenternas informationssökning vid uppsatsarbete?

UTFORSKANDE SÖKFAS

Figur översatt och bearbetad från: Palagi, E., Gandon, F., Troncy, R., & Giboin, A. (2017). A survey of definitions & models of exploratory search. *ESIDA 2017 - Proceedings of the 2017 ACM Workshop on Exploratory Search and Interactive Data Analytics, Co-Located with IUI 2017*, 3–8. <https://doi.org/10.1145/3038462.3038465>

UMEÅ UNIVERSITY

UMEÅ UB:S AI-SÖKVERKTYG

- Testa uppsatsidé
- Förslag på alternativa frågeställningar
- Söksträngar

hur påverkar fritidshus avfolkning i glesbygdsområden?

Källor

1 ARTIKEL

Älskade fritidshus
Wiell, Karolina 2022

2 ARTIKEL

Mörbyfjärdens tomtområde?
Wiell, Karolina 2022

3 ARTIKEL

Naturskader och naturskadeförsäkring: fortid, nåtid, framtid
Bull, Hans Jacob et al. 2017

4 BOK

Med blicken mot Norr
Carson, Dean B. et al. 2024

5 AVHANDLING

Grensen mellan "tomt till bustadshus och fritidshus" och "tomt till anna enn bustadshus og fritidshus" i tomtfesteloven
Arentsen, Markus 2014

Visa fler sökträffar från din bibliotekssökning

Källöversikt

De tillgängliga publikationerna i kontexten behandlar främst historisk utveckling, planering och juridiska aspekter kring fritidshus, men ger inte direkt information om hur fritidshus påverkar avfolkning i glesbygdsområden. Artikeln "Älskade fritidshus" beskriver den historiska utvecklingen av svenska fritidshus i olika vågor, vilka speglar samhällsutvecklingen i stort, men tar inte upp på befolkningsutveckling i glesbygd.

Vidare behandlar "Mörbyfjärdens tomtområde?" planeringen och byggandet av ett stort fritidshusområde i Stockholms skärgård, med fokus på områdets utformning och sociala aktiviteter, men diskuterar inte avfolkning eller demografiska effekter i glesbygdsområden.

De övriga publikationerna rör naturskadeförsäkring och juridiska gränsdragningar för tomter, samt en bok om utveckling i Norrland som nämner demografi som ett tema, men ingen av dessa ger specifik information om fritidshusens påverkan på avfolkning i glesbygdsområden.

Sammanfattningsvis saknas i den tillhandahållna kontexten explicit forskning eller analyser som belyser hur fritidshus påverkar avfolkning i glesbygdsområden. Därför kan jag inte ge ett faktabaserat svar på frågan utifrån de angivna källorna.

Så här citeras AI-genererat innehåll

Relaterade forskningsfrågor

- ? vilken roll spelar fritidshus för befolkningsutvecklingen i glesbygden?
- ? hur påverkar fritidshus ekonomin i glesbygdsområden?
- ? påverkar fritidshus inflyttning och utflyttning i landsbygdsområden?
- ? vilka sociala effekter har fritidshus på små samhällen i glesbygden?

UMEÅ UNIVERSITY

STUDENTER SKAPAR OCH TESTAR EGNA PRELIMINÄRA SÖKSTRÄNGAR

Hjälpmedel

Thesaurus
Microsoft Copilot

Sökningar

Testa söksträngarna
i relevanta
databaser

ResearchRabbit

Library

-

UMEÅ UNIVERSITY

ERFARENHETER

- Studenter och lärare har varit positiva till upplägget
- Studenterna har blivit mer motiverade
- Studenter har haft lättare att komma igång med informationssökning
- Introducera vissa av verktygen tidigare under utbildningen?
- Osäkerhet kring hur studenterna faktiskt använder verktygen
- Med tiden tydligare krav från institutioner att studenter dokumenterar hur de använder AI vid informationssökning i uppsatsen
- Upplägget har introduceras på fler utbildningar under hösten

FRÅGOR?

UMEÅ UNIVERSITY